

Verka aktivt för att behålla kommunala vetot mot vindkraftsutbyggnad

Bakgrund

För att få tillstånd att bygga vindkraftverk krävs enligt miljöbalken att den kommun där verket ska uppföras godkänner etableringen. Kommunal tillstyrkan, ofta benämnd som det kommunala vetot, ger kommuner möjlighet att stoppa betydande ingrepp i landskap och närmiljö. Det kommunala vetot är en nödvändig garanti för att vindkraftsutbyggnad inte sker på bekostnad av naturvärden, lokalsamhällen och långsiktig hållbarhet. Tillstånd för vindkraft i svensk ekonomisk zon, det vill säga tolv sjömil eller mer ut i havet, avgörs redan i dag av regeringen. Men längre in mot kusten, i det så kallade territorialhavet, gäller samma regler som för byggande på land: Kommunen har normalt sista ordet.

En nyligen presenterad utredning föreslår att slopa detta kommunala veto när det gäller vindkraftsutbyggnad i det kustnära havet, något som är ett stort ingrepp på lokalsamhällets möjlighet att påverka sin närmiljöⁱ. Vidare så förespråkar Naturskyddsföreningen i dagsläget att begränsa det kommunala vetot, något som känns helt främmande för en förening som är beroende av lokala initiativ för att skydda miljönⁱⁱ.

Vindkraften, som ofta framställs som en hållbar lösning, kan i själva verket orsaka stora miljökador och påverka biologisk mångfald negativt för en lång tid framöver, särskilt när hänsyn inte tas till lokala förhållanden.

Naturskyddsföreningen i Norrbotten har många medlemmar runt om i länet med kunskap om de lokala ekosystemen, som genom sitt engagemang och sin röst kan hjälpa till att minimera de miljökador som en utbyggnad kan innebära. Detta genom att utbilda och föra en dialog med de lokala politikerna om lokala förhållanden. Om det kommunala vetot tas bort så försvinner denna möjlighet, besluten kommer att fattas utan möjlighet att påverka från lokalsamhället, något som kommer att vara förödande för både miljö och människor.

Naturskyddsföreningen som miljöorganisation har stor lokalkunskap runt om i landet och bör därför inta en ledande roll i att stödja kommunernas rätt att säga nej till etableringar som inte är förenliga med lokala intressen och miljömål.

Genom att försvara det kommunala vetot visar Naturskyddsföreningen att den värnar både om lokaldemokrati och Sveriges miljö.

Jag föreslår stämman att besluta

- att Naturskyddsföreningen i Norrbotten ska verka aktivt för att skydda det kommunala vetot avseende vindkraftsutbyggnad.
- att försöka påverka riksorganisationen att ändra sitt ställningstagande i denna fråga (i dagsläget verkar det som att riksorganisationen är för att ta bort det kommunala vetot). För information så har undertecknad även skrivit en motion till riksstämman om att ändra detta ställningstagande enligt ovanstående argument.
- att opinion för skydd via det kommunala vetot ska påbörjas omedelbart, då tiden för att påverka är nu.

Luleå 30/1 2025

Marcus Friman

90241382

ⁱ <https://www.dn.se/direkt/2024-12-13/kommunalt-veto-om-havsvindkraft-slopas-enligt-forslag/>

ⁱⁱ <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/en-hallbar-varld-ar-mojlig-men-hur-nar-vi-dit/>